

Eenzomer

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Tineke Beishuizen

Een zomer

Ambo|Anthos
Amsterdam

Naar een idee van Harold de Croon

Met dank aan Nicolette Pons, die mij inzicht gaf in haar
werk als dierenarts bij De Graafschap Dierenartsen en met
zoveel liefde over 'haar' dieren vertelde.

ISBN 978 90 263 3673 7

© 2017 Tineke Beishuizen en Harold de Croon

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Clayton Bastiani / Trevillion Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Wat wil je weten? Ik ben
zo ver dat ik soms denk
de kleinste stap, het geringste
gebaar zullen genoeg zijn
om me terug te zien.

Rutger Kopland: 'Brief van ver',
uit: *Het orgeltje van Yesterday*

Hij is alleen thuis, z'n huiswerk is af, hij heeft zoveel koekjes gepikt als hij durfde, en de rest zo gearrangeerd dat de trommel er nog even vol uitziet, en nu verveelt hij zich een beetje. Zijn aandacht wordt getrokken door ongewone geluiden, een zacht rumoer dat van buiten komt. Hij kijkt uit het raam en ziet verderop in de straat een kring van mensen bij een vrachtwagen die haaks op de weg staat.

Met drie treden tegelijk loopt hij de trap af naar de voordeur, verheugd om het onverwachte verzetje, zoveel gebeurt er niet in de buurt waar hij woont. Kijkers vormen een dichte haag om iets wat hij niet kan zien, en het lukt hem niet tussen hen door naar voren te dringen.

Hij vangt flarden van zinnen op.

‘Stak onverwacht over.’

‘Leeft hij nog?’

De sirene van een ambulance.

Hij maakt gebruik van de ruimte die tussen een paar

mensen ontstaat en vangt een glimp op van een vormeloze massa onder een deken met rode plekken. Interessanter is wat ernaast ligt: een rode koptelefoon, zo een als Robbie op z'n verjaardag heeft gekregen en waar hij stikjaloers op is. Als hij boft, heeft Robbie 'm thuisgelaten en kan hij er even mee.

Hij draait zich om, wringt zich tussen de mensen door en rent het laatste stukje naar de voordeur. Maar in Robbies kamer kan hij niets vinden en teleurgesteld loopt hij naar z'n eigen kamertje, waar hij op de rand van z'n bed gaat zitten.

De hond op de behandeltafel heeft niet lang meer te leven.

Mechelse herder, de brommer die hem niet kon ontwijken heeft z'n borstkas geramd. Roze schuim borrelt uit z'n neusgaten, bloed glijdt langs z'n vacht en vermengt zich met ontlasting. De geur vult de ruimte tot in de hoeken.

Lennart vraagt zich af hoe de man op de brommer eraan toe is, terwijl hij latexhandschoenen over z'n vingers schuift. De koele ruimte van de spreekkamer, die hij voor zichzelf alleen heeft nu Gerdien naar huis is, is ideaal ingericht. Met zijn ogen dicht kan hij een la opentrekken in de zekerheid daar aan te treffen wat hij nodig heeft.

Orde aanbrengen was het eerste wat hij deed nadat hij de praktijk had overgenomen van de oude man. Met verbijstering had hij, in de maanden dat hij met hem meeliiep, gezien hoe de dierenarts la na la opende voordat hij had gevonden wat hij zocht. En met de hygiëne nam hij het ook niet al te nauw. Het begon zich rond te spreken dat je bij

hem beter niet je huisdier kon brengen. Hij hield er net bijtijds mee op; een jaar langer gewacht en hij had een praktijk zonder cliënten in de verkoop gehad.

Maar Lennart was zich gaan hechten aan die oude kerel, die een keer met een nijdig gebaar de stethoscoop weglegde en zijn oor tegen de borstkas van een bouvier drukte. 'Je hebt je zintuigen niet voor niks gekregen, jongen!' was de uitspraak waarmee hij de ontwikkelingen in de diergeneeskunde achteloos opzijschoof.

Dat de genegenheid wederzijds was bleek op de dag van de overdracht, toen hij Lennart z'n instrumentarium aanbood, inclusief de versleten zwartleren ouderwetse dokterstas waarin hij zijn instrumenten vervoerde als hij op huisbezoek ging. Hij kon maar met moeite afscheid nemen van z'n praktijk, z'n oude ogen bleven gericht op het vershoten schilderwerk en de uitgesleten plek in het linoleum waar hij altijd voor de behandeltafel had gestaan. Lennart moest hem zowat de deur uit duwen en voelde een rare brok in z'n keel, alsof hij een ouder had verloren en zich realiseerde dat hij er nu zelf iets van moest maken.

Het viel niet mee het vertrouwen in de praktijk terug te winnen. Ondanks zijn liefde voor dieren en zijn kundigheid waren de eerste twee jaren zwaar geweest.

Terwijl hij de handschoenen glad trekt, glijden zijn ogen langs het raam dat uitzicht biedt op een klein parkeerterrein, dat zelden vol is, omdat de afspraken goed gepland worden.

Half achter de beuk, die door de jongens nog steeds 'de klimboom' wordt genoemd, staat de zon laag aan een avondhemel die de tere tinten van parelmoer heeft aangenomen.

De kleur van de schelpen die ze zochten op het strand van Cadzand, langer geleden dan hij zich wil herinneren. Het Zwin, vechten met Robbie omdat die de vogels opjaagt, wapperend met wijd gespreide armen: ‘Lennart, kijk, kijk... Ik ben een adelaar!’

Broers. Dan heb je heel wat uit te vechten met elkaar, en dat deden ze dan ook, Robbie en hij.

Hij buigt zich over de onregelmatig ademende hond. Meteen toen de mannen van de dierenambulance met hem binnenkwamen heeft hij hem sedatie toegediend. Ze bleven even bij hem staan, handen in de zakken. Bart en Joost, meer weet hij niet van ze, behalve dat ze dagelijks de bewijzen aandragen dat je ook als dier beter niet op het verkeerde moment op de verkeerde plaats kunt zijn.

‘Het ziet er niet fraai uit, dokter.’

En weg waren ze, op naar hun volgende ellendige opdracht.

Zijn vingers vinden wat zijn ogen allang hebben gezien: een gebroken rib steekt half door de huid, en ook zonder verder onderzoek weet hij dat een andere rib zich een fatale weg door de longen heeft gebaad. Een reutelend gekreun uit de bek, bloed glijdt traag uit de neus, de geur van ontlasting wordt sterker. Het ademen stopt en het is alsof de afwezigheid ervan resoneert in de spreekkamer.

Hij maakt het wekelijks mee, en altijd weer treft het hem hoe kalm bij de meeste dieren het leven overgaat in de dood. Hoe simpel het is voor een dierenarts om lijden te vermijden. Hoeveel fortuinlijker het in zulke gevallen is om dier te zijn.

Zijn ogen wenden zich af van de starende blik. Hij heeft

eraan moeten wennen dat de ogen van een dode hond je aan blijven kijken, maar bij afwezigheid van oogleden valt er niets tegen te doen.

Hij trekt een lade van de kastenwand open en pakt wat hij nodig heeft om de wond te hechten. Het ligt voor de hand dat de eigenaar zich zal melden. De schok om je huisdier dood aan te treffen is al groot genoeg zonder dat je moet zien wat een draaiend wiel en een stuk metaal hebben aangericht.

Gerdien heeft er een keer iets over gezegd: hoe zorgzaam hij het laatste doet wat je nog voor een dier kunt doen. Haar opmerking had hem verbaasd: voor hem is het vanzelfsprekend. In zijn optiek is er geen andere manier om met een dier om te gaan dan respectvol, ook na de dood, al is het dan wat hem betreft einde verhaal. Het is verspilde energie om stil te staan bij wat onomkeerbaar is, en dat doet hij dan ook niet, al is hij wekelijks getuige van het intense verdriet dat de dood van een huisdier kan oproepen.

Hij is klaar met de hond. Voor hem ligt de mechelaar met stijve poten, z'n bek niet helemaal gesloten, in niets lijkend op een dier dat slaapt. Maar meer kan hij er niet van maken.

Het binnenvallende licht is van kleur veranderd en draagt de komende schemering met zich mee. Hij recht zijn rug, tilt de hond op en draagt hem naar de gekoelde ruimte achter de spreekkamer. Het is later dan hij had verwacht. De geur van het ontsmettingsmiddel waarmee hij de tafel en de vloer schoonmaakt prikkelt zijn neus. Hij kijkt een laatste keer om zich heen, tevreden over de orde en overzichtelijkheid, en doet het licht uit op het moment dat de praktijkbel gaat.

De vrouw die voor hem staat ziet eruit alsof ze een nacht

heeft geslapen in haar jeans en witte trui, waarop hij zelfs in dit karige licht de vlekken kan zien. Ze is nerveus, ziet hij. Voordat ze iets zegt weet hij al wat ze komt doen. Heeft de hele dag haar hond lopen zoeken, is onder struiken gedoken, heeft het bos uitgekamd, briefjes opgehangen, en uiteindelijk heeft ze van de dierenambulance het bericht gekregen.

‘Ik heb gehoord dat mijn hond hier misschien is.’

Hij hoort de hoop in haar stem.

‘Een mechelaar?’

Ze knikt.

‘Het spijt me...’

Er verandert iets in haar gezicht. Hij doet een stap opzij om haar binnen te laten, en zwijgend loopt ze met hem mee naar de koelruimte. Als ze haar hond ziet liggen houdt ze even haar adem in, maar ze zegt niets, loopt langs hem heen en laat een hand over de geklitte vacht glijden. Hij heeft een paar stappen terug gedaan – het gezoem van de koelinstallatie vult de ruimte – en ziet hoe ze zich buigt en haar gezicht tegen de hals van het dier legt. De kleine schokbeweging als haar huid de koelte van de vacht ontmoet heeft te maken met het besef van onherroepelijkheid, weet hij. Het moment waarop ook het laatste restje dwaze hoop verdwijnt.

‘Wat is er gebeurd?’ vraagt ze als ze weer rechtop staat, een veeg bloed op haar wang.

Hij ziet aan haar gezicht dat het niet makkelijk gaat worden.

‘Een stuk rib door z’n long. Reddeloos. Hij heeft nog maar kort geleefd nadat hij binnen was gebracht.’

‘U had toch iets kunnen proberen?’

‘Als ik iets had kunnen proberen, zou ik het geprobeerd hebben.’

Hij voelt irritatie in zich opkomen. Of misschien is het domweg honger. Hij wil naar huis. Hij wil eten. Hij wil dat ze verdwijnt. Hij wil dat de hond verdwijnt.

‘Dit is de tweede keer dat een hond van me op een operatietafel doodgaat.’

Hij hoort de openlijke vijandschap in haar stem.

‘Uw hond was aan het doodgaan toen hij binnengebracht werd.’

‘U bent toch dierenarts.’

‘Geen wonderdokter. Misschien is het handiger als u voortaan uw hond niet los laat lopen.’

Stilte.

Ze laat haar hand afwezig langs de vacht van de hond glijden. ‘Dus het is mijn schuld.’

‘Als u het per se over schuld wilt hebben: de schuldige ligt daar. Ik heb trouwens uw adres nodig. De bromfietser die hem heeft aangereden heeft dat nodig voor de verzekering.’

‘Zodat u er ook nog even een rekening overheen kunt sturen. Voor niets doen voor een gewond dier.’

Hij ziet zichzelf door haar ogen. Niet meer jong. Vermoeid. Geïrriteerd. Een dierenarts die te belazerd was om haar hond te redden. Hij draait zich om.

‘Als u even meeloopt noteer ik uw gegevens.’ Zonder antwoord af te wachten loopt hij de ruimte uit.

De hitte hangt tussen de muren van de gang. Hij wil douchen, z'n kleren uittrekken en minutenlang onder een kou-

de waterstraal staan. Liever nog wil hij haar nek omdraaien. Hij weet hoe dat moet, al was het geen onderdeel van zijn studie, ze hoeft er geen pijn van te ondervinden.

Achter zijn bureau schrijft hij haar naam en adres op.

‘Ik wil hem meenemen,’ zegt ze. Haar woede lijkt verdwenen.

‘U bent met de auto?’

Ze knikt.

‘U kunt hem niet dragen,’ zegt hij.

‘U wel.’ Haar ogen houden even de zijne vast.

Deze keer loopt ze voor hem uit naar de gekoelde ruimte. Hij schuift zijn handen onder het matrasje waarop de hond ligt en tilt hem op. Dood gewicht. Het is verrassend hoeveel zwaarder dieren zijn zodra het leven uit ze geweken is.

Ze loopt een paar passen voor hem uit om deuren voor hem open te houden, en hij kijkt naar haar rechte rug en probeert niet te laten merken hoeveel moeite het hem kost haar tempo bij te houden met het onhandelbare gewicht van de hond in zijn armen.

In het schemerverlichte interieur van haar oude Saab legt hij de hond voorzichtig op de achterbank. Het voelt goed om van de last bevrijd te zijn. Hij ademt diep in, en ziet dan dat ze naar hem kijkt.

‘Dankje.’ Ze steekt haar hand uit.

Hij staat nog op het kleine parkeerterrein als het geluid van haar auto allang is weggestorven.

De airco staat op de laagste temperatuur, de blower vol in haar gezicht, kippenvel op haar blote armen als Bente de Mini op het parkeerplaatsje naast de Volvo Cross Country van haar man zet.

Een lage zon kleurt de ramen van het grote huis en de praktijk. De klimop hangt er na weken van droogte lusteloos bij. Achttien jaar geleden door Lennart geplant in de kleine border naast de voordeur. Nu klauwt hij als een reusachtige hand over de muur, in de voegen, in de huid van het huis. Ieder voorjaar en ieder najaar voert Lennart strijd met de belager van zijn gevel. Humeurig omdat het enige wat afdoende zou helpen niet mag van Bente: het kreng met wortel en al uitroeien.

Terwijl ze haar tas van de achterbank pakt, stopt de dierenambulance achter haar. Ze werpt er een vluchtige blik op. Twee mannen – ze meent ze te herkennen – openen de achterdeuren van de wagen. Het metaal weerkaatst de zon.

Ze tillen een dier op een brancard, een hond, iets groters, ze kan het niet goed zien, en lopen ermee naar de kliniek. Bente laat hen passeren en opent haar portier. De hitte voegt zich als een klamme lap om haar lichaam, haar poriën openen zich, ze voelt zweet op haar voorhoofd en schouders.

In vier winkels heeft ze, steeds warmer en benauwder, T-shirts gepast die ze niet nodig had, en haar verhitte gezicht en vochtig piekende haren met afgrijzen bekeken in grote spiegels in te kleine pashokjes. Hoe ze daarmee een middag heeft kunnen vullen is haar een raadsel, de tijd en zichzelf lopen in een ongelijke pas, er zit weinig anders op dan het aanvaarden.

Ze opent de voordeur en laat in de gang de plastic draagtassen uit haar handen vallen. Voordat ze wegging heeft ze de luxaflex laten zakken, maar de koelte waarop ze hoopte is uitgebleven.

Op Lennart hoeft ze voorlopig niet te rekenen. Het zijn meestal hopeloze gevallen waar de ambulance mee aan komt zetten, en Lennart is niet iemand die zich er makkelijk vanaf maakt omdat het spreekuur toevallig net voorbij is.

Vroeger liep ze vaak even de praktijk binnen om naar hem te kijken als hij bezig was. Ze was verliefd op zijn handen. Op de vaardigheid waarmee ze een wond dichtnaaiden, temperatuur opnamen, een oor onderzochten. Op hoe hij met zijn vingers op de buik van een dier drukte. 'Kijken met m'n handen' noemde hij dat, ze zag het aan zijn naar binnen gekeerde blik. Op een dag realiseerde ze zich dat ze hem al een paar weken niet aan het werk had gezien. De gewoonte

was weggeëbd zonder dat er een aantoonbare reden voor was. Ze had het zo weer op kunnen pakken, maar ze deed het niet. Alweer zonder aanwijsbare reden. Wat Lennart ervan dacht weet ze niet. Waarschijnlijk niets. Waarom ze zich vanaf het eerste moment tot hem aangetrokken voelde weet ze overigens nog heel goed. Een jongen die zich niet makkelijk gaf. Die iets eenzaam uitstraalde, wat hem een stuk spannender maakte dan de jongens die ze gewend was.

Ze haalt een fles wijn uit de keuken – de rode die ze in de campingwinkel hebben gekocht en die daar een stuk beter smaakte dan hier –, schenkt in, neemt een slok en sluit even haar ogen terwijl haar tong de wrangheid in haar mond aftast.

Het heeft iets magisch om je ogen dicht te doen, je kunt de wereld om je heen wegdenken en door een andere wereld vervangen. De camping bijvoorbeeld, waar de barbecue het hoogtepunt van de dag is. Onderuitgezakt in een canvas ligstoel, een glas wijn in haar hand, kijkt ze naar haar man en zonen, die heftig discussiëren over de vraag of de houtskool voor het aansteken een uurtje geweekt moet worden in spiritus. Over het moment waarop de houtskool genoeg gloed heeft om de eerste kipsatés dicht te schroeien, en wat het perfecte moment is om de stokjes met het daaraan geregen vlees om te draaien. De jongens krijgen inspraak, waar ze met luide stem en weidse gebaren gebruik van maken.

Uiteindelijk gebeurt er exact wat Lennart de hele tijd al van plan was. Wat dat betreft maakt het niet veel uit wie hij tegenover zich heeft. Van haar wordt geen mening verwacht. In het toneelstukje dat voor haar ogen wordt opgevoerd is zij

het wezen dat salades maakt voor bij het dichtgeschroeide vlees en hooguit af en toe door een zoon gebruikt wordt als uitroepteken achter een betoog: ‘Dat is toch zo, mam?’ Een antwoord wordt niet op prijs gesteld. Dit is een Mannending. Ze heeft haar slippers van haar voeten laten glijden en haar glas bijgevuld. Ze is vervuld van een gevoel dat ze na enig zoeken naar de juiste woorden omschrijft als tevreden geluk. Ze neemt zich voor om het later op de avond, als de jongens in hun tent zijn, aan Lennart te vertellen. ‘Weet je wat ik vanmiddag voelde?’

Ruim een week geleden was dat. Haar leven was net weer een beetje op de rails. Walter was nog wel steeds in haar gedachten, maar ze kon het hanteren. Ze genoot van het simpele leven. Van dagen die niet ingedeeld waren naar de spreekuren van de praktijk, dat alleen al was vrijheid. Ze keek naar haar zonen en verbaasde zich over de lengte van hun benen en hun stemmen, die dieper en voller leken dan ze zich van thuis herinnerde. Ze zag hoe vooral Lars in het zwembad naar de meisjes in hun bikini’s keek, en hoe die terugkeken. Ze hadden een week eerder in een fluisterbootje op het meer gevaren en de jongens waren weer even tien geweest en vrienden voor het leven terwijl ze uit de boot doken. Koprollen achterover, duiken, aan Lennart trekken tot ook hij het water in viel. Bente natspetteren tot zij quasi-boos ‘En hou er nu eens mee op!’ riep. En schaterlachen als twee spelende kleuters.

Tot ze langs een cafeetje aan de waterkant kwamen. Er lag een lange steiger in het water, waar ze aanmeerden – ‘Even wat drinken, jongens?’ Twee meisjes en drie jongens – duidelijk plaatselijke jeugd, duidelijk jongvolwassenen –

hingen rond op de steiger en op slag veranderde Lars van het jongetje dat zojuist nog als een kind met zijn broertje in het water had gespeeld in een kerel. Blote bast, samenge-trokken buikspieren, schouders breed. Schijnbaar achte-loos stapte hij als eerste uit om de boot met een lullig touw-tje aan een steigerpaaltje vast te maken. Het leek alsof hij de dikke tros van een cruiseschip eigenhandig met een in-gewikkelde matrozenknoop aan een bolder vastlegde. De blikken van de jongens jaloerse minachting, de blikken van de meisjes o la la. Ole, die het moment natuurlijk ver-pestte door hem aan te tikken en ‘Jij bent ’m!’ te roepen. Een moordende blik van Lars naar zijn broertje en god weet waarom ook naar zijn ouders.

Ze liepen het terras op, gevolgd door vijf paar ogen. Ole een Orangina, Lennart een Kronenbourg, Bente een *vin rouge*. ‘Doe mij ook maar een vin rouge,’ zei Lars in zijn beste Frans tegen de mollige serveerster.

Het zonlicht vertraagde het moment dat Lars zijn lippen aan het glas zette. Niet zoals Ole en Lennart die gelijk hun glas half leeg klokten, maar meer zoals Bente deed. Zip. Proeven in zijn mond. Ze zag het lachje om zijn lippen, de scherp afgetekende kaken – duidelijk Lennart. Zijn coole houding vertederde haar, hoe hij zijn zwarte zonnebril op-zette en naar zijn concurrenten op de steiger keek. Dat mo-ment wilde ze vasthouden. Die jongen was haar zoon.

Ze was vastbesloten om van deze weken te genieten, en dat lukte aardig, al wierp de afspraak van Lars om met vrien-den die langs zouden komen een week langer op de camping te blijven een schaduw over haar geluk. Ze probeerde het weg te duwen uit haar gedachten, zoals ze ook probeerde het